

VAIKŲ SOCIALINĖS GLOBOS (RŪPYBOS) IR PRIEŽIŪROS SKYRIAUS SOCIALINIO DARBUOTOJO, DIRBANČIO ŠEIMINIUOSE NAMUOSE, PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I SKYRIUS PAREIGYBĖ

1. Vaikų socialinės globos (rūpybos) ir priežiūros skyriaus (toliau – Skyrius) socialinis darbuotojas, dirbantis šeiminiuose namuose, (toliau – socialinis darbuotojas) yra specialistas.
2. Pareigybės lygis – A2.
3. Socialinis darbuotojas skiriamas ir atleidžiamas Ukmergės globos centro (toliau – Globos centras) direktoriaus įsakymu.
4. Socialinis darbuotojas tiesiogiai pavaldus Skyriaus vedėjui ir netiesiogiai pavaldus šeiminių namų vyresniajam socialiniam darbuotojui.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

5. Darbuotojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:
  - 5.1. socialiniu darbuotoju gali dirbti asmuo, turintis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatytą išsilavinimą;
  - 5.2. neturėti darbo su vaikais apribojimų pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių pagrindų įstatymo 30 straipsnį;
  - 5.3. socialiniu darbuotoju gali dirbti asmuo, pasitikrinęs sveikatą, išklauses įvadinį, priešgaisrinį, darbo vietoje instruktažus ir susipažinęs su Globos centro vidaus tvarkos taisyklėmis;
  - 5.4. pasižymėti tokiomis savybėmis kaip tolerancija, geranoriškumas, atsakingumas, kūrybiškumas bei iniciatyvumas;
  - 5.5. gebėti dirbti kompiuteriu – naudotis Microsoft Edge, Google Chrome, Mozilla Firefox ar kitomis interneto naršyklėmis, naudotis elektroniniu paštu, dirbti Microsoft Office ar OpenOffice raštinės paketo programomis, dokumentų valdymo sistema „Kontora“;
6. Socialinis darbuotojas turi:
  - 6.1. turėti B kategorijos vairuotojo pažymėjimą – privalumas;
  - 6.2. žinoti teisės aktus, reglamentuojančius socialinių paslaugų teikimą, Globos centro teisės aktus;
  - 6.3. žinoti vaikų su specialiaisiais poreikiais ir negalėmis ypatumus bei jų integracijos į visuomenę specifiką, pagrindinius vaiko asmenybės raidos ypatumus, vaiko asmenybės pažinimo, tyrimo būdus ir metodus;
  - 6.4. gebėti savarankiškai planuoti ir organizuoti savo darbą;
  - 6.5. žinoti dokumentų rengimo, įforminimo, ataskaitų rengimo taisykles;
  - 6.6. žinoti keliamus reikalavimus vaikų maitinimui, maisto produktų kokybei ir saugumui;
  - 6.7. žinoti Globos centro administracijos, šeiminių namų darbuotojų telefonų numerius.

III SKYRIUS ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO FUNKCIJOS

7. Socialinis darbuotojas savo veikloje vadovaujasi socialinį darbą reglamentuojančiais teisės aktais, vaiko teises ir interesus reglamentuojančiais teisės aktais, Globos centro teisės aktais ir šiuo pareigybės aprašymu;

8. Socialinis darbuotojas dirba pagal patvirtintą darbo grafiką.
9. Socialinis darbuotojas savo veikloje vadovaujasi šiomis vertybinėmis nuostatomis:
  - 9.1. gerbia vaiką ir vertina kiekvieno unikalumą;
  - 9.2. yra empatiškas, stengiasi suprasti vaiką ir jam padėti;
  - 9.3. vertina visus vaikus vienodai ir teikia jiems pagalbą nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, tikėjimo, lyties, rasės, įsitikinimų ar pažiūrų;
  - 9.4. pasitiki vaiku, būna objektyviu priimant sprendimus, nesivadovauja išankstinėmis nuostatomis;
  - 9.5. sukuria bendradarbiavimo su vaiku santykius, į jo socialinių problemų sprendimą įtraukia jį patį, bendruomenę, jo šeimą, jei tai neprieštaruoja vaiko interesams;
  - 9.6. laikosi konfidencialumo, apie vaiką žinomą informaciją teikiant tik įstatymų numatytais atvejais ir tik siekiant apginti geriausius vaiko interesus.
10. Socialinis darbuotojas kelia savo profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatyta tvarka, įgytomis žiniomis ir patirtimi dalinasi su kitais darbuotojais, socialinio darbo praktiką atliekančiais studentais.
11. Socialinio darbuotojo pagrindiniai veiklos tikslai:
  - 11.1. atstatyti, ugdyti ir palaikyti vaiko gebėjimus savarankiškai spręsti jam išskylančias socialines problemas, inicijuoti pokyčius vaiko socialiniame gyvenime, tam panaudojant paties vaiko, specialistų komandos bei bendruomenės išteklius;
  - 11.2. gerinti vaiko socialinį gyvenimą mažinant jo socialinę atskirtį ir skatinant jo socialinę integraciją į visuomenę;
  - 11.3. siekti užkirsti kelią galimoms vaiko socialinėms problemoms atsirasti;
  - 11.4. šių tikslų socialinis darbuotojas turi siekti tiesiogiai dirbdamas socialinį darbą, organizuodamas socialinių paslaugų teikimą, vykdydamas prevencinę socialinę veiklą bei bendrai veiklai telkdamas kitus specialistus ir bendruomenę.
12. Socialinis darbuotojas vykdo šias funkcijas:
  - 12.1. savarankiškai planuoja ir organizuoja savo darbą, bendradarbiaudamas su vyresnioju socialiniu darbuotoju, dirba komandoje su juo;
  - 12.2. užtikrina vaikų globos (rūpybos), ugdymo (mokymo, lavinimo ir auklėjimo), socialines paslaugas, fizinį ir psichologinį saugumą;
  - 12.3. žino kur yra kiekvienas šeiminiuose namuose gyvenantis vaikas, nepalieka vaikų be priežiūros;
  - 12.4. žino šeiminiuose namuose gyvenančių vaikų telefonų numerius, elektroninio pašto adresus, kontaktinę informaciją socialiniuose tinkluose;
  - 12.5. sudaro vaikui artimas šeimos aplinkai gyvenimo sąlygas, atitinkančias jo amžių, sveikatą ir brandą;
  - 12.6. supažindina vaiką su Gyvenimo ir elgesio taisyklėmis, užtikrina, kad šių taisyklių būtų laikomasi;
  - 12.7. įvykus nelaimingam atsitikimui ar kitam ypatingam atvejui, imasi visų būtinų priemonių suteikiant pirmąją medicininę ar kitą pagalbą ir nedelsiant apie įvykį informuoja šeiminių namų vyresnįjį socialinį darbuotoją ir Globos centro administraciją nustatyta tvarka;
  - 12.8. užtikrina bei gina vaikų teises ir įstatymais saugomus interesus, atstovauja vaikų interesus savo kompetencijos ribose;
  - 12.9. kartu su vyresnioju socialiniu darbuotoju planuoja šeiminių namų veiklą;
  - 12.10. prižiūri ir vertina individualios priežiūros darbuotojų veiklą bendradarbiaudamas su vyresnioju socialiniu darbuotoju;
  - 12.11. rūpinasi gyvenamosios aplinkos pritaikymu vaiko poreikiams;
  - 12.12. užtikrina, kad vaikas laiku nuvyktų į darželį, mokyklą, neformaliojo ugdymo užsiėmimus ir kontroliuoja, kad laiku grįžtų į šeiminius namus;
  - 12.13. atkreipia dėmesį į vaiko galimybes ir gebėjimus mokytis bei ugdytis, vaiko individualiame socialinės globos plane (toliau – ISGP) numato su vaiko gebėjimų ugdymu susijusias priemones;

- 12.14. lanko vaikus, esančius gydymo įstaigose, gyvenančius ugdymo ir kitų įstaigų bendrabučiuose;
- 12.15. pažįsta vaiko mokytojus, medicinos personalą, kitus specialistus, nuolat palaiko su jais ryšį, žino vaiko problemas;
- 12.16. skatina ir sudaro sąlygas vaikui pagal galimybes lankyti būrelius, sporto, meno ir kitas neformaliojo ugdymo įstaigas;
- 12.17. organizuoja pamokų ruošą, užtikrina, kad būtų atliktos visos namų darbų užduotys, teikia reikalingą pagalbą;
- 12.18. užtikrina, kad būtų įgyvendintos Gyvenimo ir elgesio taisyklių nuostatos;
- 12.19. inicijuoja paiešką, ieško pasišalinusio iš šeiminių namų ar negrįžusio vaiko;
- 12.20. inicijuoja vaiko padarytos materialinės žalos atlyginimą;
- 12.21. taiko vaikui paskirtas Globos centro Vaiko gerovės komisijos ir minimalios vaiko priežiūros priemones;
- 12.22. išleidžia vaiką svečiuotis pas fizinius asmenis, nuolat domisi juo, palaiko nuolatinį ryšį telefonu arba internetu, išklauso vaiko nuomonę, ne rečiau kaip kartą per mėnesį aplanko besisvečiuojantį vaiką ir įvertina jo svečiavimosi sąlygas;
- 12.23. vaiką iš šeiminių namų išleidžia tik tiksliai žinodamas jo išėjimo tikslą, vietą, grįžimo laiką, vykdo vaiko išėjimo kontrolę;
- 12.24. kartu su pagalbos vaikui specialistais ruošia siūlomą globai šeimoje vaiką susitikimui su būsimu globėju;
- 12.25. tvarko šeiminiuose namuose gyvenančių vaikų bylas, nuolat atnaujina bylose esančią informaciją, užtikrina, kad bylose būtų reikalingi dokumentai;
- 12.26. kartu su šeiminių namų vyresniuoju socialiniu darbuotoju teikia vaiką charakterizuojančią medžiagą;
- 12.27. teikia siūlymus dėl kišenpinigių skyrimo vaikams;
- 12.28. kartu su kitais specialistais vertina vaiko poreikius, įvertindamas visus vaiko sveikatos, vystymosi, ugdymo (-si), specialiuosius ir kitus poreikius, atsižvelgdamas į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje, socialinę riziką, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, kilme ir kt., sudaro vaiko ISGP. Vaikui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP numato priemones, užtikrinančias vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą;
- 12.29. planuodamas ir teikdamas socialinę globą vaikui, nuolat bendradarbiauja su vaiko teisių apsaugos institucijos (toliau – VTAS) atstovais, kitų įstaigų socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros, švietimo pagalbos tarnybos, įdarbinimo, kitų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų, teikiančių socialinę, psichologinę, teisinę ir kitą pagalbą, specialistais;
- 12.30. ne rečiau kaip kas pusę metų, o atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su vaiko sveikatos būkle, jo branda ar poreikiais, nedelsiant po šių aplinkybių atsiradimo, peržiūri ir tikslina ISGP;
- 12.31. nuolat palaiko ryšį su vaiko tėvais, broliais, seserimis, o esant poreikiui – su kitais vaiko gerove suinteresuotais artimaisiais, pateikia informaciją apie ISGP sudarymo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštaruja vaiko interesams, ir, bendradarbiaudamas su VTAS ir kitų įstaigų atstovais, kartu numato socialinės pagalbos šeimai priemones;
- 12.32. atsiradus vaiko sveikatos būklės ar kitiems vaiko asmenybės formavimosi pokyčiams, organizuoja pagalbą ir kuo skubiau juos užfiksuoja vaiko ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose;
- 12.33. organizuoja veiklą, orientuotą į:
- 12.33.1. saugaus elgesio įgūdžių ir žinių, padedančių suprasti, koks elgesys ir įpročiai yra nepriimtini, siekiant išvengti neigiamų pasekmių ir apsaugoti nuo galinčių daryti jam žalą ryšių, ugdymą;
- 12.33.1. sveikos gyvensenos įpročių ugdymą;
- 12.33.2. kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymą ir palaikymą (vaikui planuojant kišenpinigių panaudojimą ir tvarkant jų apskaitą, apsiperkant, atliekant buitines darbus, gaminant maistą, bendraujant ir pan.);

12.33.3. darbinių įgūdžių ugdymą (maisto gaminimas, siuvimas, mezgimas, savarankiškas patalpų, aplinkos tvarkymas ir pan.);

12.33.4. laisvalaikio organizavimą, siekiant, kad jis dalyvautų bendruomenės renginiuose;

12.33.5. vaiko socialinių ryšių skatinimą (nuolat bendradarbiauja su kitų įstaigų atstovais, VTAS specialistais, užtikrina, kad tarp Globos centre esančių vaikų ir jų tėvų išsilaikytų ar būtų atkurtas nuolatinis teigiamas ryšys);

12.33.6. bendravimo, elgesio kultūros ugdymą, estetinį lavinimą, etiketo mokymą;

12.34. stebi vaiko sveikatą, jei reikia, suteikia pirmąją medicininę pagalbą, apie pastebėtus vaiko negalavimus operatyviai informuoja medicinos darbuotojus, iškilus pavojui vaiko sveikatai arba gyvybei, kviečia greitąją medicininę pagalbą telefonu 112;

12.35. užtikrina vaiko apsaugą nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, įžeidinėjimų, taiko patyčių prevencijos priemones;

12.36. užtikrina skubų informacijos apie ypatingus atvejus, susijusius su vaiko sveikatos būklės pablogėjimu ar galimais vaiko teisių pažeidimais, pateikimą, juos sukėlusių priežasčių analizę ir sprendimų, kaip jų išvengti ateityje, priėmimą;

12.37. palaiko vaiko iniciatyvą, norą aptarti iškilusias problemas kartu su Globos centro darbuotojais, kitais specialistais, nuolat užtikrina vaiko žinojimą, kad jis bus suprastas ir neatstumtas;

12.38. sudaro galimybes vaikui, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą, laisvai reikšti savo nuomonę, pažiūras ar pageidavimus, sprendžiant klausimus, susijusius su jo, kaip visavertės asmenybės, vystymusi;

12.39. užtikrina vaikui pareigas ir atsakomybę formuojančią aplinką, taikydamas vaiko teisių nepažeidžiančias drausminančias priemones vaiko netinkamo elgesio korekcijai, kitas atsakomybę skatinančias priemones, numatytas Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems vaikams tvarkos apraše, Gyvenimo ir elgesio taisyklėse;

12.40. pagal galimybes atsižvelgdamas į vaiko estetinį skonį ir pageidavimus, aprūpina vaiką patalyne, drabužiais, avalyne, reikiamomis higienos priemonėmis, kitais būtiniais daiktais, užtikrina sezoną atitinkantį aprangos ir avalynės pasirinkimą;

12.41. atlieka vaiko savarankiškumo vertinimą, planuoja vaiko palydėjimo į savarankišką gyvenimą ar gyvenimo bendruomenėje priemones, įgalindamas vaiką nuo 15 metų tapti pagrindiniu ISGP sudarytoju, ir atsako už jų įgyvendinimą;

12.42. teisės aktų nustatyta tvarka tarpininkauja tarp besirengiančio iš Globos centro išvykti pilnamečio vaiko ir atitinkamų institucijų, kad vaikui būtų užmegzti kontaktai su socialine aplinka, suteikta teisės aktuose nustatyta finansinė parama ir kitokia pagalba;

12.43. suteikia, jei vaikas neprieštarauja ar kreipiasi pagalbos pats, pasibaigus jo globai (rūpybai), bet ne ilgiau kaip 3 metus, paramą ieškant darbo, kreipiasi į įvairias institucijas, pataria ir konsultuoja savarankiško gyvenimo klausimais arba kreipiasi, kad tokią paramą vaikui teiktų buvęs jo „savas asmuo“ ar kitas vaiko gerove suinteresuotas asmuo;

12.44. žino vaikų gyvenamuosius kambarius, vaikams paskirtus baldus (lova, spintą, spintelę, rašomąjį stalą), vaikams priklausantį asmeninį turtą (rūbus, avalynę, žaislus, mokymo priemones, kitus asmeninius daiktus), atsako už jų saugumą;

12.45. organizuoja vaikų maitinimą;

12.46. palydi, paveža ir (ar) organizuoja vaikų pavėžėjimą į parduotuvę, ugdymo, sveikatos priežiūros ir kitas įstaigas;

12.47. organizuoja šeiminiams namams priskirtų patalpų ir teritorijų tvarkymą, žaidimų aikštelių ir jose esančių įrenginių priežiūrą;

12.48. ugdo vaikų darbinius, savarankiškumo įgūdžius (gaminti maistą, plauti ir prižiūrėti indus, serviruoti stalą, patiekti maistą, valyti avalynę, prižiūrėti gėles, naudotis valymo priemonėmis, buitinais prietaisais, tvarkyti teritoriją ir patalpas, atlikti kitus darbus);

12.49. pastebėjus kieme esančių inžinerinių statinių ar įrenginių, pastatų elementų ar gyvenamosiose ar pagalbinėse (ūkinėse) patalpose esančių įrenginių, buitinės technikos gedimą,

imasi visų būtinų priemonių vaikų saugumui užtikrinti ir nedelsiant informuoja apie netvarkingus ar sugedusius inžinerinius ar kitus įrenginius ir buitinę techniką Globos centro Ūkio skyriaus vedėją;

12.50. užtikrina, kad nebūtų gadinamas inventorių, būtų taupoma šiluma, elektra ir vanduo;

12.51. imasi skubių, teisiškai pagrįstų priemonių nelaimingų atsitikimų, smurto, vaiko pasišalinimo iš Globos centro ir kitais neigiamo pobūdžio atvejais, pildo neigiamo pobūdžio aktą, informuoja šeiminių namų vyresnįjį socialinį darbuotoją ir Globos centro administraciją;

12.52. vykdo šeiminių namų inventoriaus, vaikų drabužių, avalynės, maitinimo apskaitą;

12.53. nuolat bendradarbiauja ir konsultuojasi su šeiminiuose namuose dirbančiais darbuotojais, esant reikalui, su kitais specialistais, administracija;

12.54. pagal grafiką tikrinasi sveikatą, išklauso pirmosios medicinos pagalbos ir higienos mokymų kursus;

12.55. dalyvauja socialinį darbą dirbančių darbuotojų metodinės grupės veikloje ir darbuotojų pasitarimuose, susirinkimuose;

12.56. savalaikiai teikia reikalingą informaciją apie šeiminiuose namuose gyvenančius vaikus;

12.57. užtikrina tvarkomų duomenų slaptumą ir teisingumą;

12.58. administracijos nedarbo metu šeiminiuose namuose dirbantis socialinis darbuotojas organizuoja į Globos centrą nukreiptų vaikų apgyvendinimą;

12.59. šeiminiuose namuose nesant individualios priežiūros darbuotojui atlieka individualios priežiūros darbuotojo pareigybės apraše numatytas funkcijas;

12.60. baigęs darbą, perduoda informaciją apie vaikus kitam darbuotojui;

12.61. laikosi higienos, saugos darbe, elektroaugos, priešgaisrinės saugos ir sanitarijos reikalavimų;

12.62. administracijos pavedimu atlieka kitus, neprieštaraujančius teisės aktams, su socialinio darbuotojo pareigomis susijusius darbus.

IV SKYRIUS

ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO ATSAKOMYBĖ

13. Socialinis darbuotojas atsako:

13.1. už vaiko sveikatą ir gyvybę savo darbo laiku;

13.2. už savalaikį informacijos pateikimą Globos centro administracijai;

13.3. už individualios priežiūros darbuotojų veiklos priežiūrą ir vertinimą;

13.4. už kokybišką socialinių paslaugų teikimą;

13.5. materialiai atsako už jam patikėtą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą;

13.6. paaiškėjęs vaiko nepriežiūros atvejui, materialiai atsako už vaiko padarytą žalą;

13.7. už savo pareigų ir funkcijų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, vaikui ar Globos centrui padarytą žalą dėl savo kaltės ar neatsargumo, už darbo drausmės pažeidimus, savo teisių ir įgaliojimų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.